

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs der Courant met het Bijblad is
ƒ 30 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20
en die van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentie is 25 cents voor den
regel bij iedere plaatsing, buiten de regelgelden
en brievenposten.

VRIJDAG 12 JULIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 14 Junij 1861, n°. 81, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan W. E. van de Zee en J. O. Huchshorn, te Amsterdam, vergunning te verleen tot het oprigten eener onderlinge maatschappij van uitkeeringen bij het leven, onder den titel »Waarborg», overeenkomstig het bij hetzelfde besluit goedgekeurde reglement.

Bij besluit van 10 Julij 1861, n°. 44, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot burgemeester der gemeente Ouder-Amstel te benoemen mr. J. G. Kruijmel.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den Julij 1861, n°. 54, zijn benoemd en bij vernieuwing aangesteld:

- tot plaatsvervangend kantonregter te Tilburg, J. H. A. Diepen;
- tot griffier bij het kantongeregter te Oirschot, F. H. Goossens;
- tot plaatsvervangend kantonregter te Oirschot, H. B. Smits;
- tot kantonregter te Ginneken en Bavel, J. J. Middelaar;
- tot plaatsvervangend kantonregter te Ginneken en Bavel, C. W. Oomen;
- tot plaatsvervangend kantonregter te Aalten, mr. W. A. Roelwink;
- tot plaatsvervangend kantonregter te Doesburgh, mr. J. J. Nederburgh;
- tot griffier bij het kantongeregter te 's Gravenhage, mr. P. C. W. Kluit;
- tot griffier bij het kantongeregter te Gorinchem, mr. P. de Jong;
- tot plaatsvervangend kantonregter te Gorinchem, mr. P. Romeyn;
- tot plaatsvervangend kantonregter te Edam, C. H. Zoutmaat Brugman;
- tot kantonregter te Oostburg, mr. F. J. Hennequin;
- tot griffier bij het kantongeregter te Goes, mr. P. J. A. van Dam;
- tot griffier bij het kantongeregter te Beetsterzwaag, mr. H. Overbeek;
- tot griffier bij het kantongeregter te Lemmer, R. H. Brandenburg;
- tot plaatsvervangend kantonregter te Deventer, mr. H. Houck; en
- tot plaatsvervangend kantonregter te Hoogeveen, mr. H. J. Carsten.

Zijner Majesteits besluit van den 10den dezer, n°. 40, zijn, met ingang van den eersten Augustus aanstaande, bevorderd tot officieren van gezondheid der 2de klasse bij de Nederlandsche zeemagt, de officieren van gezondheid der 3de klasse H. van Stockum en L. P. Vlaanderen, bepaling, dat zij zullen rang nemen, de eerste tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse H. L. Reeder en G. A. M. van Erwijk.

Bij besluit van den 10den Julij 1861, n°. 39, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt te benoemen: tot officier van gezondheid der 1ste klasse (naar bevoegdheid van rang) den officier van gezondheid der 2de klasse J. D. van der Meert, van gemeld personeel.

Bij besluit van den 10den Julij 1861, n°. 60, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt te benoemen: tot officier van gezondheid van de 3de klasse, de kweekelingen bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen W. K. Dijk, G. Bonthuis en A. Spruyt.

Bij besluit van den 10den Julij 1861, n°. 61, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, bij het personeel van de geneeskundige dienst in Oost-Indië te benoemen: tot officier van gezondheid van de 3de klasse, de kweekelingen bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen:

- J. P. Dozy;
- H. P. van der Stok;
- H. G. J. T. van Hardenbergh;
- H. Greve;
- H. van Gelder;
- H. van Geer;
- H. A. Ter Meulen;
- L. H. N. Vriesman;
- A. K. W. Arntzenius;
- J. G. Kroon;
- F. J. A. de Ruyter;
- J. J. Groos;
- H. Kroonemitter;
- J. van Vogelzoo en
- W. J. J. Zuur.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van den 9den Julij 1861, is aan O. Backer e. a., te Nijmegen, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst tot vervoer van goederen tusschen Nijmegen en Amsterdam.

Bij den Minister van Binnenlandsche Zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood, ontvangen:

van de heeren Gruner, dr. Superintendent, Vorhauer, Amtmann en Polizei-Director, B. Völler, Domcapitular en Dompastor, v. Lutcken, geheimer Rath, Rheine, Pfarrerwaser, Vozin, Reg. Rath, C. A. Morjun, A. Wintzer en M. Becker, allen te Osnabruck, door hen in het Hannoversehe regerings-district Osnabruck ingezameld, een wissel groot ƒ 2492.39.

RAPPORT der Commissie voor de internationale ruil van voerwerpen van wetenschap en kunst, over het jaar 1860.

Uwe commissie heeft voor de laatste maal de eer haar jaarlijksch verslag over den staat en de werkzaamheid van het ruilstelsel aan Uwe Excellentie over te leggen. Zij zou zich zeker gehouden achten, daarbij de beweegredenen uiteen te zetten, die tot hare ontbinding hebben geleid, zoo niet in haar voorlaatste verslag de gronden ontwikkeld waren, waarom zij gemeend had Uwe Excellentie te moeten adviseren, het ruilstelsel in zijn tegenwoordigen vorm niet te bestendigen, maar aan eene belangrijke wijziging te onderwerpen. Het voorstel der commissie had de strekking om aan de bestaande inrigting van het stelsel een einde te maken; maar daarentegen, door tusschenkomst van onze gezanten, consuls en agenten in het buitenland, zoodanige boek- en kunstwerken ten behoeve onzer openbare inrigtingen te trachten te verkrijgen, als tot dusver door het ruilstelsel verworven werden, terwijl van de zijde onzer Regering, als vergoeding voor het ontvangene, werken, hier te lande uitgegeven, aan het buitenland zouden geschonken worden.

Nadat uwe Commissie hare memorie dienaangaande bij Uwe Excellentie had ingediend, behaagde het Uwer Excellentie haar te verwittigen, dat, na de zaak rijpelijk overwogen te hebben, de voorstellen der commissie aan Uwe Excellentie over het algemeen aannemelijk waren voorgekomen. Zij noodigde dien ten gevolge de commissie uit, van lieverlede de verdere stappen te doen, die de aanstaande opheffing van het stelsel zouden kunnen voorbereiden. Daartoe zou volgens het oordeel van Uwe Excellentie in de eerste plaats vereischt worden, dat gedurende het nog overige gedeelte van het jaar 1860 door de commissie alles op den bestaanden voet werd voortgezet. De commissie heeft hieraan voldaan, en zich dien tijd ten nutte gemaakt om zulke voorbereidende maatregelen tot hare ontbinding te treffen, als zij zich vleit dat de goedkeuring van Uwe Excellentie zullen kunnen wegdragen.

Wierd door Uwe Excellentie »na rijpe overweging» tot de opheffing van het stelsel besloten, dan kon het uwe Commissie wel het minst bevreemden, op de jongste Staatsbegroting door Uwe Excellentie geen post meer uitgetrokken gezien te hebben ten behoeve van die instelling. Maar zij had het mogelijk, zelfs niet geheel onwaarschijnlijk geacht, dat bij de beraadslaging over de Staatsbegroting het ontbreken van dien post eene aanmerking kon hebben uitgelokt. Het gold toch eene instelling, waarvoor de Volksvertegenwoordiging vele jaren zich eenig gestemd en telkens, bijna eenparig, de uitgetrokken gelden ingewilligd had. Maar geene aanmerking werd daarover vernomen, door geen vertegenwoordiger werd zelfs over den uitgelaten post nadere opheldering gevraagd. In deze stilzwijgende goedkeuring der Vertegenwoordiging meent de commissie een nieuw bewijs te mogen zien voor de gegrondheid van het door Uwe Excellentie goedgekeurde voorstel. Zonder aan die stilzwijgende houding der Vertegenwoordiging te veel gewigt te hechten, zouden wij toch meenen te kort te doen aan den haar verschuldigten eerbied, wanneer wij die aan iets anders toeschreven dan aan gevestigde overtuiging; eene overtuiging, waartoe de beschouwingen der commissie in haar jongste rapport, door Uwe Excellentie bij het indienen der Staatsbegroting overgelegd, waarschijnlijk zullen hebben medegewerkt. De commissie meende deze feiten te moeten aanstippen, omdat zij strekken tot meer billijke beoordeeling van de resultaten, door het ruilstelsel in den jongst verlopen jaarkring verkregen. Immers, het bekend worden van het door Uwe Excellentie genomen initiatief tot opheffing moest, vooral na de indiening der Staatsbegroting over 1861, van invloed zijn op de werkzaamheid der instelling. Het was te voorzien, dat in het overige gedeelte van het jaar 1860 de bezendingen aan de commissie uit het buitenland, zoowel als uit het binnenland, zoo al niet ophouden, dan toch merkbaar verminderen zouden. En dat uwe commissie, in het gemaakte, geene vrijmoedigheid hebben kon om het publiek tot misuwer ondersteuning van het stelsel op te wekken, zal wel geene toelichting behoeven. Zoo heeft dan ook de commissie in het jaar 1860 slechts 25 boekwerken uit het binnenland ontvangen, en verreweg het grootste gedeelte daarvan, ongeveer 7/8, was van het Departement van Binnenlandsche Zaken afkomstig. Het waren vervolgwerken, in de voorafgaande rapporten met name gekenmerkt, slechts vermeerderd met drie, te weten: Bosquet's monographie des brachiopodes; Keijzer, jurisprudence Musulmane etc., en Al. Schaepkens, monuments de Maestricht. Van geen der overige departementen van algemeen bestuur, van geene onzer

openbare boekeryen of instellingen voor kunst, van geene der sub-commissien, van geen enkel particulier werden bijdragen ontvangen. Van de vele vaderlandsche genootschappen en inrigtingen voor wetenschappen, letteren, kunsten, landbouw, nijverheid, waarmede de commissie betrekkingen had aangeknoopt, hebben er slechts zes hunne vervolgwerken gezonden: de Koninklijke Akademie van Wetenschappen, de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, het Provinciaal Friesch Genootschap, het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, de Vereeniging van Volksvlijt en het Nederlandsche Bijbelgenootschap. Het laatstgenoemde besloot op eene waardige wijze zijne giften met de aanbieding van een exemplaar der werken van den heer dr. Matthes, over de Macassaarsche, en van den heer Hardeland over de Boegineesche taal- en letterkunde.

De commissaris des Konings in Friesland bleef nog het jaarlijksch verslag over den staat der provincie aanbieden, en aan eene particuliere bezending, met bijzondere bestemming voor de school te New Jersey in New York, had de commissie, even als in vorige jaren, slechts adres te verleenen. De geheele ontvangst uit het binnenland bedroeg slechts 85 stukken of nummers.

Uit het buitenland mogt de commissie in den afgelopen jaarkring slechts ééne bezending ontvangen; zij bestond uit 93 soorten van geschriften, die te zamen plus minus 280 stukken uitmaken. Daaronder bevinden zich vervolgen van vroeger afgestane werken, afkomstig van de Fransche ministerien van koophandel, landbouw, binnenlandsche zaken en justitie; eenige doubletten uit de Keizerlijke Bibliotheek; enkele geschriften uit Zwitserland, betreffende handel, statistiek, nijverheid enz., en 25 werken uit de Amerikaansche Staten New York en Connecticut; de laatste meerendeels vervolgen of aanvullingen van vroegere ontvangen defecten.

Wij onthouden ons, vooral met het oog op de boven aangevoerde feiten, in eenige vergelijking te treden van de waarde dezer ontvangen en uitgereikte geschenken, maar mogen niet nalaten op te merken, dat de laatste bezending voor het buitenland, door uwe commissie dezer dagen in gereedheid gebracht, en waarbij gevoegd zijn alle nog in haar fonds aanwezige duplicaten van vroeger overgemaakte exemplaren, de bezending uit het buitenland over het jaar 1860 ontvangen in waarde ver overtreft. Uwe commissie was dus nog in de aangename gelegenheid aan het buitenland, bepaaldelijk aan den agent, een nieuw bewijs te geven, dat van de zijde van Nederland, tot het einde toe, met de meeste loyaliteit is gehandeld, en dat dezerzijds, niet minder dan van de zijde des agents, de door hem gestelde regel betracht bleef: "met goedwilligheid geven om met dankbaarheid te ontvangen." Hiertoe zal vooral ook bijdragen het bericht, dat Uwe Excellentie het wenschelijk acht, dat wederzijds de vervolgdeelen of nummers van werken, dus verre door den heer Vattemare verkregen, worden toegezonden ook na het opheffen onzer commissie, en de uitdrukkelijke last door Uwe Excellentie aan de commissie opgedragen, om den heer Vattemare uit te noodigen, zoodanige vervolgen aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te zenden, van waar hem wederkeerig de vervolgen voor hem bestemd zullen worden toegezonden.

De commissie twijfelt niet, of de heer Vattemare zal deze voortzetting van wetenschappelijke welwillendheid nog als eene aangename vrucht beschouwen van een letterkundig verkeer door zijne ijverige bemoeijingen met het ruilstelsel tusschen Frankrijk en Nederland bevorderd.

Eindelijk heeft Uwe Excellentie aan de commissie opgedragen, den agent, namens de Regering dank te betuigen voor de diensten door hem in zijne betrekking zoo herhaaldelijk bewezen, onder kennisgeving tevens, dat zijn titel als agent voor Nederland met den aanvang van dit jaar als vervallen wordt beschouwd. Ook van die taak heeft de commissie zich gekweten, en wel onder levendige betuiging van hoogschatting van zijn ijver, werkzaamheid en goede bedoelingen, waarvan de commissie, gedurende de vele jaren dat zij met hem in betrekking en vriendschappelijke samenwerking gestaan heeft, steeds de bewijzen heeft onderhouden. Ofschoon niet onvoorbereid, was het natuurlijk, dat deze kennisgeving bij den agent eenig leedgevoel verwekte. De commissie heeft dat gevoel van teleurstelling geëerbiedigd. Het is toch dat van den stichter van een stelsel, in beginsel onberispelijk en welks algemeene verwezenlijking zijn ideaal en levenstaak was; een stelsel, waarmede zich zijne persoonlijkheid had vereenzelvigd, en welks uitbreiding of beperking, afgezien zelfs van de eer en de kleine geldelijke voordeelen, als agent van Nederland genoten, hem levendig ter harte moest gaan. Maar de agent heeft in de beschikkingen van Uwe Excellentie berust op eene wijze, die zijn doorzicht evenzeer als zijn karakter vereert. Hij heeft in zijne aan ons gerigte letteren onder anderen te kennen gegeven, dat hij niet slechts voortgaan zal, overeenkomstig het verlangen van Uwe Excellentie de vervolgwerken aan haar over te maken, maar tevens zal overzenden "alle dubbelen waarover hij zal kunnen beschikken; en hierin meent hij in alle bescheidenheid, dat door Uwe Excellentie een nieuw bewijs zal worden gezien van zijne verknochtheid (dévouement) aan de Nederlanden." Met te meer blijmoedigheid geven wij in handen van Uwe Excellentie het vereerend mandaat terug, dat ons voor negen jaren door een uwer ambtsvoorgangers was toebetrouwd; wij hebben de overtuiging, dat alleen op de wijze, als door ons aan Uwe Excellentie is voorgesteld, het ruilstelsel bij ons te lande eene krachtige ontwikkelingsfase te ontmoet kan gaan en voor het vaderland rijke en rijpe vruchten belooft af te werpen. De commissie ontveinst zich daarbij niet, dat zij niet zonder eenige voldoening den werkkring verlaat, waarin het vertrouwen der hoge Regering haar had geroepen en gedurende zoo vele jaren krachtig gescheurd. Mogen de uitkomsten van haren arbeid niet genoegzaam hebben beantwoord aan hare zoo gegronde verwachting. zeker is, dat die uitkomsten geringer zouden geweest zijn, wanneer de commissie niet aan het ruilstelsel, dat haar in onbestemde omtrekken en gebrekkige inrigting was overgeleverd, die regeling en wetenschappelijke vastheid verzekerd had, waardoor het, haars oordeels, alleen heilzaam werken kon. Wanneer de commissie de verkregen uitkomsten overziet, mag zij zich niet beschuldigen van gebrek aan ijver om te beantwoorden aan het vertrouwen haar door de Regering geschenken. Zij meent ook met naauwgezetheid steeds de jaarlijksche balansen der aanwinsten en uitgaven opgemaakt en ter voorlichting van Uwe Excellentie te hebben gebracht; mededeelingen, door Uwe Excellentie telkens door openbare bekendmaking aan het oordeel der natie onderworpen. Eindelijk is haar de herinnering aangenaam, dat menige letterkundige schat uit den vreemde, die anders niet of eerst spade onze wetenschappelijke instellingen zou versierd hebben, door hare tusschenkomst tijdig kon worden herwaarts gelokt, om in wezenlijke behoeften te helpen voorzien. Bovenal echter gevoelt zij zich blijmoedig gestemd door

de hoop, dat bij de ophouding van haar bestaan het stelsel zelf voor Nederland niet is gestorven; dat het in beginsel zal voortleven, dat het eene nieuwe, door de omstandigheden geëischte ontwikkeling zal te ontmoet gaan. Mogt zich die hoop verwezenlijken, mogt het aan de wetenschappelijke zorgen van Uwe Excellentie te beurt vallen het ruilstelsel voor Nederland die rigting te geven als door uwe commissie wenschelijk wordt geacht, dan zal deze uitkomst, immers voor een gedeelte, mede te danken zijn aan de ondervinding, die uwe commissie in hare negenjarige werkzaamheid heeft mogen inzamelen.

's Gravenhage, den 25sten Junij 1861.

De Commissie voor de internationale ruiling van voorwerpen van wetenschap en kunst,

L. J. T. JANSSEN.

J. W. HOLTROP.

R. C. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Een bij het katholieke *Journal de Bruxelles* ontvangen schrijven uit Rome van den 2den dezer verzekert, dat de kardinaal staat-secretaris Antonelli met den gezant van Frankrijk een zeer ernstig onderhoud heeft gehad over Italië's erkenning door Frankrijk. Volgens hetzelfde zou de kardinaal aan den gezant hebben betoogd, dat het gedrag van het Fransche gouvernement in de Italiaansche aangelegenheden, en bepaaldelijk ten aanzien van Rome, vol tegenstrijdigheden was.

— Een praelaat, welke met eene hooge betrekking in de hofhouding van den Paus was bekleed, mgr. Liverani, heeft een geschrift tegen de wereldlijke magt van het pausdom opgesteld en dezer dagen te Florence uitgegeven, welke stap door katholieke dagbladen als een uitloosel van te leur gestelde eerzucht wordt beschouwd, daar hij te Rome vruchteloos aanzoek om bevordering tot hooger rang had gedaan.

Thans leest men in de *Armonia*, het hoofdorgaan der kerkelijk gezinde partij in Piemont, het volgende bericht: "De Heilige Vader heeft bevel gegeven, om den naam van mgr. Franciscus Liverani van de lijst der aan de Pauselijke huishouding verbonden praelaten en der apostolische protonotarissen te schrappen. Met oneindig veel leedwezen is de Heilige Vader tot dat besluit gekomen; maar het was noodig dat de welwillendheid des vaders voor de strengheid des regters plaats maakte."

— De telegraaf heeft gewaagd van wanordelijkheden, welke te Rome op den avond van het Sint Pieters- en Paulsfeest waren voorgevallen. Het officiële dagblad van Rome geeft daarvan aldus bericht: "Eenige onruststokers, inzonderheid behoorende tot die soort wier dienst voor weinig geld te verkrijgen is, vereenigden zich dien dag en schaarden zich bij hoopen langs eene druk bezochte straat. Toen het groote vuurwerk afgeloopen was, en de volksmenigte vreedzaam van daar terugkwam, mengden de onruststokers zich onder de eerste drommen, en hieven er oproerige kreten aan, in de hoop dat deze weerklink onder de menigte zouden vinden; maar deze hoop werd teleur gesteld.

"Intusschen ontstak een van hen Bengaalsch vuur, terwijl een ander licht aanbragt achter een transparent, hetwelk reeds vroeger, in den donker, geplaatst was in het vensterraam van een in aanbouw zijnd huis. Ofschoon men op de straat niet duidelijk kon zien wat die schilderij voorstelde, was het evenwel klaarblijkelijk dat zij zinnebeelden van oproerigen aard vertoonden. Maar de bevolking liet zich niet opruijen; zij liet alleen bevreemding en verontwaardiging blijken.

"De Pauselijke gendarmes waakten, in patrouilles verdeeld, voor het behoud der openbare rust. Eenigen van hen snelden naar de plaats waar opschudding gemaakt werd; en een van dezen werd verraderlijk aangevallen en doodelijk gekwetst door eenen van de gehuurde onruststokers, iemand van zeer slecht karakter, welke reeds wegens zamenzwering galeistraaf had ondergaan, en van andere zware misdaden verdacht werd gehouden. De moordenaar werd op het eigen oogenblik nog met den dolk in zijne hand, door de gendarmes gevat, waarbij de Fransche soldaten moedig hulp leenden.

"Hiermede liep de rustverstoring af; zij duurde slechts weinige minuten en had, zoo veel bekend is, geene andere gevolgen van bedroevenden aard.

— In Italië wordt door de bewegingspartij weder een manifest van Mazzini verspreid, strekkende om de bevolking en het gouvernement op den weg der revolutie voort te zweepen. Het besluit aldus: "Het Italiaansche gouvernement moet zonder langer weifelen de banier opsteken waarop "bevrijding van Rome en Venetië" geschreven staat; dan zal er eendragt in Italië zijn. Volgt het eenen anderen weg, dan zal het smadelijk te gronde gaan, en geene andere nalatenschap dan regeringeloosheid en burgeroorlog nalaten."

TURKIJE.

Riza Pascha, de minister van oorlog, aan wiens invloed de slecht gang der zaken onder de vorige regering voor een aanmerkelijk de wordt geweten, is, blijkens de berigten uit Konstantinopel van den 1sten dezer, door den nieuwen Sultan uit zijne ambtsbetrekking ontslagen. In zijne plaats is Namick Pascha tot seraskier en bevelhebber der Groothoofdelijke lijfwacht benoemd. De laatst genoemde heeft het vertrouwen der Christenen verloren door zijne handelwijze bij de te Dscheddah, Arabie, voorgevallen moordtooneelen; maar het is niet bewezen dat daaraan medepligtig was, ofschoon hij bij die gelegenheid met meer kracht en spoed had kunnen handelen. Een bij de *Morning Post* ontvangen schrijven uit Konstantinopel zegt dat Namick Pascha, even als de nieuwe Sultan zelf, een naauwgezet en eerlijk, maar geen dweepziek Mohammedaan en buitendien een man van veel kunde is.

De val van Riza Pascha zou, volgens de boven aangehaalde berigten, nog door vele veranderingen in het personeel der hoge staatsdienaren worden gevolgd; maar de minister van marine, Mehemet Ali Pascha, welke onder de vorige regering eenen zeer nadeeligen invloed op de besluiten des Sultans had uitgeoefend, was ook bij den nieuwen soeverein in hoop gesteld.

Het *Journal de Constantinople*, het Fransche dagblad van de Port, behelst in zijn nummer van den 30sten Junij een bericht, waaruit blijkt dat de Sultan den oudsten zoon van zijnen voorganger als zijnen wettelijke opvolger beschouwt en behandelt. Een Parijsch dagblad heeft gelijk men weet, bericht, dat de Sultan de kroon aan den tweeden

van zijnen voorganger had toegedacht, en den eersten, wegens diens zwakke gezondheid, wilde voorbij gaan.

De Parijse *Patrie* meldt op grond van een bericht uit Alexandrie van den 6den dezer, dat de Onderkoning van Egypte aan den nieuwen Sultan eenen brief vol betuigingen van onderdanigheid en verknochtheid heeft geschreven, en daarin beloofd heeft, in den loop dezer maand te Konstantinopel den Sultan als zijnen opperheer te zullen komen hulde brengen.

INDIE.

De berichten uit Bombay van 12 Junij luiden zeer gunstig. Zij melden niet alleen, dat de ellende in de met hongersnood bezochte gewesten van Indie door den uit Engeland ontvangen onderstand veel was gelenigd, maar ook dat er in die landstreken veel regen was gevallen en vooruitzicht op eenen goeden oogst bestond.

NOORD-AMERIKA.

Blijkens de New-Yorksche dagbladen van 28 Junij jl. was aldaar het gerucht in omloop gekomen, dat er van wege het Zuiden vredesvoorstellen te Washington gedaan en door den President Lincoln in overweging genomen waren, maar werd dat gerucht door half-officiële dagbladen stellig tegengesproken, met verklaring dat het bewind berichten had ontvangen, welke verzekerden dat de oproerlingen voornemens waren den oorlog met alle kracht door te zetten en het gouvernement, zoo mogelijk, omver te werpen.

De Londensche *Times* van eergisteren zegt in een hoofdartikel: »In Noord-Amerika stond, volgens de jongste berichten, de gang der gebeurtenissen stil; er was eene tusschenpooze; en het is niet bevreemdend, dat dit tot allerlei geruchten aanleiding gaf. Te New-York wordt het niet overbodig geacht het gerucht van vredesonderhandelingen breedvoerig te bespreken en het onwaarschijnlijke van het welslagen derzelve te betoogen. Het voorstel wordt gezegd van de Confoederatie gekomen, en te Washington in overweging, doch niet in gunstige overweging genomen te zijn. De Noordelijke dagbladen verklaren nadrukkelijk, dat het Noorden van geene schikking wil hooren, dat het wil vechten, dat het aan de oproerlingen wraak wil oefenen, dat het de eer der gestreepte starrevlag wil ophouden. Dit bewijst althans, dat er onder het publiek eenige twijfeling begint op te rijzen omtrent den loop dien de gebeurtenissen zullen nemen. Vastberadenheid pleegt de toevlugt tot zoo luidruchtige betuigingen niet te nemen. In de Vereenigde Staten — hiervan meenen wij blikken in de jongste berichten te zien — begint men te vermoeden, dat het Noorden, toen het besloot de zuidelijke Staten met wapengeweld te onderwerpen, eene moeilijke en gewaagde onderneming heeft aangevangen, welke veel geld en menschenlevens zal kosten.

»Doch wij gelooven niet, dat die gedachte onmiddellijken invloed op den loop des oorlogs zal hebben. De twee deelen der voormalige Unie zijn te zeer tegen elkander verbitterd, om thans zulke punten als de grensscheiding, de verdeeling der staatsdomeinen en staatsschuld, of de regeling der tarieven van invoerrechten te kunnen behandelen. Er moet slag worden geleverd, en het geschil over het bezit van het noordelijke gedeelte van Virginia met het zwaard worden beslecht, alvorens de tot weede opgewonden strijders van onderhandelingen en schikkingen zullen willen hooren. Het Noorden heeft zoo veel kans om dat betwiste grondgebied te heroveren, dat het bezwaarlijk verwacht kan worden daarvan op zoek van het Zuiden te zullen afzien. De veiligheid der nationale hoofdstad en de trots des volks zijn met het bezit der zuidelijke oevers van den Potomac in te naauw verband, om te kunnen denken dat de honderd duizend man, welke de generaal Scott onder zijn bevel heeft, worden afgedankt zonder iets te hebben verricht. Aan weerszijden bestaat, volgens al de berichten, brandende strijd lust bij de troepen, en hoewel de wensch naar vrede ongetwijfeld bestaat en veld zal vinden, is hij voor alsnog beperkt tot de handeldrijvende volksklasse, welke den last der oorlogsuitgaven meerendeels zal hebben te dragen. Wij kunnen dus voor het tegenwoordige niet instemmen met degenen, die kans op spoedige verzoening der voormalige eedgenooten meenen, ofschoon het waarschijnlijk is dat het gezond verstand der bevoegden, onder den invloed der publieke opinie van Europa, strekken zal om de minnelijke beslechting van het geschil met elke week minder moeilijk te maken.

»Men kan intusschen niet zeggen dat de oorlog in de Vereenigde Staten flauw wordt voortgezet. Ofschoon wij geene gewichtige krijgshandelingen te vermelden hebben, is het klaarblijkelijk, dat de troepen der Unie onder eene krachtige leiding staan. Lieden van rusteloze geardheid berispen den generaal Scott wagens zijne langzame en omzigtige tactiek; maar een schitterende marsch in den smaak van Napoleon I en het bezetten eener vijandelijke hoofdstad zijn wapenfeiten welke alleen met een geoefend leger, of wanneer men met eenen zwakken of laffen vijand te doen heeft, kunnen worden verricht. De generaal Scott nu heeft noch geoefende soldaten onder zijn bevel, noch Mexicanen tegenover zich. De grondstof van zijn leger is ongetwijfeld goed; en in weinige maanden tijds zullen zijne recruten voortreffelijke soldaten kunnen worden; maar dat zij thans noch soldaten zijn, noch soldaten hebben om hen te leiden, is ontegenzeggelijk.

»Eene andere reden, welke den generaal Scott tot omzigtigheid noopt, schijnt in de geduchte krijgstoerusting van het Zuiden gelegen te zijn. De New-Yorksche dagbladen, welke vroeger op de krijgsmagt der Confoederatie smaakden, beginnen daarvan thans op eenen gansch anderen toon te spreken, en gewagen zelfs weder van eenen aanval op Washington als eene waarschijnlijke gebeurtenis.

»Wij voor ons gelooven, dat de krijgsmagt der Confoederatie niet alleen voor die der Vereenigde Staten in talrijkheid onderdoet, maar ook minder goed voorzien is van alle krijgshoeften, gescht uitgezon- derd, hetwelk zij gezegd wordt in overvloed te bezitten. Doch uitstel is voor de troepen der Confoederatie even nuttig als voor hunne tegenpartij; en zij bereiden zich voor eenen oorlog welke, wat dan ook burgerlieden en jonge officieren mogen zeggen, door eenen ervaren krijgsman, als de generaal Scott, als een ernstige strijd wordt beschouwd.

»Intusschen is het Congres te Washington zamen gekomen. Op de door het gouvernement voor te dragen maatregelen van finantielen aard, waar de aandacht des publieks vooral gevestigd. Onder de plannen, welke aan het kabinet van den heer Lincoln worden toegeschreven, waren eene leening, het uitschrijven eener directe belasting, en verhoging van het tarief van invoerrechten, hoewel dit, zou men zeggen,

reeds genoeg de strekking heeft om de inlandsche industrie te beschermen. Welke uitwerking verhooging der belastingen bij de Amerikanen zal hebben, moet nog blijken.

»Het door de Unie op de been gebrachte leger is zeer talrijk en zeer kostbaar. Indien de oorlog een jaar aanhoudt, moet hij aan de oorlogvoerende partijen wel zeventig of tachtig millioen ponden sterling kosten, ongerekend hetgeen zij door den stilstand van handel en bedrijvigheid verliezen.

»Aan den anderen kant moet men erkennen, dat het Noorden kans heeft van zijne tegenpartijders zwaar te treffen en met rijken buit uit den strijd te komen. Kentucky zal waarschijnlijk aan de Unie getrouw blijven, en ook een groot deel van Tennessee, gelijk het westelijke gedeelte van Virginia. Zoo zou de magt van het Noorden ver zuidwaarts, naar het midden van het gebied der slavernij, reiken. Voor dit doel zal de Unie zekerlijk meenen den strijd, hoe zwaar ook vallende, te moeten voeren; en zij heeft veel kans op het bereiken van dat doel. Indien Missouri met de zoo even genoemde gewesten weder in de magt van het Noorden komt, dan zal hetzelfde waarschijnlijk van oordeel zijn, dat het niet vruchteloos aan de oproeping van den President Lincoln gehoor heeft gegeven.

NASCHRIFT.

PARIS, 11 Julij. De *Moniteur* maakt eene circulaire van den minister de Persigny bekend, waarbij bepaald wordt dat de prefecten van aap elkander grenzende departementen meermalen in het jaar moeten te zamen komen om gezamenlijk te handelen over de maatregelen tot nut van het algemeen, bij welke uitvoering hunne departementen belang hebben.

De heer de Lavalette is benoemd tot grootkruis van het Legioen van Eer.

MARSEILLE, 10 Julij. Wij hebben berichten uit Konstantinopel van den 3den ontvangen. De Sultan had den harem voor goed ontbonden; alleen de moeders der zonen van den vorigen Sultan zullen het keizerlijk paleis mogen blijven bewonen. De Sultan zelf heeft slechts ééne vrouw.

De Seraskier Riza Pascha was in hechtenis gesteld, tot dat hij rekening en verantwoording zou gedaan hebben. De eerste kamerheer was, als verdacht van bedriegelijke handelingen, gevangen genomen.

De uitgaven voor de hofhouding waren aanmerkelijk verminderd en het personeel geheel veranderd. Er was last gegeven om de diamanten, meubelen en kostbaarheden van het serail te verkoopen, ten einde de schulden der civile lijst af te doen. De op die wijze te verkrijgen som werd geacht ruim voldoende te zullen zijn om in alles te voorzien.

De Sultan nam persoonlijk alle openbare instellingen in oogenschouw en had bij herhaling verklaard dat men zoo spoedig mogelijk het voorbeeld van Europa volgen en overal verbeteringen invoeren moest.

In eene bij zijn afscheidagehoor tot den Sultan gerigte aanspraak heeft de heer de Lavalette herinnerd, dat Abdul-Medschid, in weerwil van de moeilijkheden die de toestand des rijks hem in den weg legde, de Hats van Gulhané en van 1856 uitgevaardigd had, en dat het voor de nieuwe regering eene roemrijke taak was, het alzo begonnen werk te voltooien. Hij voegde er bij, dat het aan aanmoediging daartoe niet zou ontbreken, en dat gerekend kon worden op de zedelijke ondersteuning van Keizer Napoleon bij alle ondernemingen, die den voorspoed van het Ottomannische rijk ten doel hadden.

De Sultan heeft bij zijn antwoord den heer de Lavalette verzocht den Keizer voor diens welwillendheid dank te zeggen, en verzekerd dat het zijn ijverig streven zou wezen het door zijnen broeder aangevangen werk te voltooien en de vriendschappelijke betrekkingen tusschen de Porte en den magtigen Keizer der Franschen te onderhouden.

De ingenomenheid met den nieuwen regent neemt meer en meer toe. Alleen heeft de benoeming van Namick-Pascha eenige bevreemding verwekt, uit hoofde van de gedragingen van dien staatsambtenaar tijdens de moordtooneelen te Dscheddah.

MADRID, 10 Julij. Meer dan 200 deelhebbers aan het oproer te Loja zijn gevangen genomen, en daaronder verscheiden aanvoerders. Zij worden voor den krijgsraad te regt gesteld. Volgens de *Correspondencia* is het gouvernement voornemens de door den krijgsraad te vellen vonnissen ten uitvoer te leggen, en geene genade te schenken.

BERN, 10 Julij. De eedgenootschappelijke vergadering is heden overgegaan tot het verkiezen van den president en den vice-president der eedgenootschappelijke regering. Er waren 130 leden tegenwoordig. De heer Stämpfli, de aftredende president, is met 94, en de heer Furrer, de aftredende vice-president, met 71 stemmen herkozen.

TURIJN, 10 Julij. De berichten uit Napels van gisteren avond zijn van geruststellenden aard.

Volgens een van onze dagbladen zouden heethoofdige republikeinen Garibaldi trachten over te halen om eene expeditie tegen Rome te ondernemen.

LONDEN, 11 Julij. De houders van Mexicaansche fondsen hebben in eene bijeenkomst besloten, zich met het antwoord van lord John Russell voldaan te verklaren, hem om het voortzetten van zijne bemoeijingen te verzoeken, en den heer Baring uit te goedigen om als hun agent op te treden.

PARIS, 11 Julij. Het vonnis in de zaak van Mirès is uitgesproken. Mirès en Solar zijn ieder veroordeeld tot vijf jaren gevangenis en 3000 francs boete.

De heer Siméon is, als lid van den raad van toezigt, verantwoordelijk verklaard. De heeren Chassepot, de Pontalba en Poret zijn van de regtsvervolgung ontslagen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, den 11den Julij 1861.

Een bijvoegsel tot deze courant bevat een uitvoerig verslag van het door de Tweede Kamer der Staten-Generaal in hare zitting van heden verhandelde omtrent het wets-ontwerp betreffende de nationale miltie.

Julij.	Rivieren	Waarnemingspunten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen	gevallen.
11	BOVEN-RHJN.	Koulen.	+ 38.95	+ 3 10	8 ure	0.09	"
10	WAAL.	Nijmegen.	+ 9.12	+ 2.90	8 "	"	0.10
10	NEDER-RHJN.	Arnhem.	+ 9.19	+ 2.28	8 "	"	0.08
10	GELDERSCHE IJSSEL.	Westervoort.	+ 9.67	+ 2.30	8 "	"	0.04
11		Maastricht (brug)	+ 43.45	+ 1.25	8 "	"	0.13
11	BOVEN-MAAS.	Maastricht (hoofdsuis)	+ 43.14	"	8 "	"	0.13
10		Grave.	+ 5.71	+ 0.86	8 "	0.06	"
10	NIEUWE MAAS.	Brielle H. W.	+ 0.86	"	4 u. 30 m.	"	0.10
		L. W.	- 0.43	"	1 u. 0 m.	"	0.14

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

* * De Audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op Zaterdag den 13den Julij aanstaande niet plaats hebben.

MINISTERIE VAN MARINE.

* * De Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag den 16den Julij aanstaande niet plaats hebben.

MINISTERIE VAN OORLOG.

* * De Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanstaande, den 12den dezer, niet plaats hebben.
's Gravenhage, den 9den Julij 1861.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Lichttoren op Klein-Curaçao.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden — ten vervolge van het Berigt aan Zeevarenden. voorkomende in de Staats-courant van den 21sten December 1860 — dat, blijkens nadere bekendmaking van den Gouverneur van Curaçao, de herstellingen aan den lichttoren op Klein-Curaçao afgevoerd zijn, en het licht op dien toren met den 1sten Maart dezes jaars weder ontstoken is.
's Gravenhage, den 11den Junij 1861.

De Minister voornoemd,

W. J. C. HUYSEN V. KATTENDIJK.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in de betoning van den Vliestroom en de Blaauwe Stenk de navolgende veranderingen hebben plaats gehad:

Vliestroom.

De middelste ton van Caranán is opgenomen en daarentegen eene zwarte ton gelegd tegen de noordpunt van de Pannenplaat, op de merken: de duinkaap eene windbooms lengte bezuiden den molen op Vlieland, en de kleine kaap eene kabellengte beoosten de groote kaap op den Noordvaarder, in eene diepte van 70 palmen met laag water.

Blaauwe Stenk. Oud vaarwater.

Het éénkopsdrijfbaken tegen den Grienderwaard is verwisseld met eene zwarte ton.

De witte ton in de bogt van dat vaarwater is verwisseld in een tweekopsdrijfbaken.

Blaauwe Stenk. Nieuw vaarwater.

De witte ton tegen de Hendrik-Tjaarsplaat is verwisseld in een tweekopsdrijfbaken.

Het éénkopsdrijfbaken is verwisseld met eene zwarte ton.

Door deze veranderingen heeft men in het oude vaarwater, behalve de bakens, welke op den droogliggenden wal staan, alleen zwarte tonnen aan bakboord en tweekopsdrijfbakens aan stuurboord in het opvaren.

In het nieuwe vaarwater moet men het eerste drijfbaken aan bakboord houden, daarna heeft men aan diezelfde zijde eene zwarte ton en daarover ligt het drijfbaken tegen de Hendrik-Tjaarsplaat; verder loopt men tusschen de twee laatste drijfbakens door, over den rug, naar de diepte van het oude vaarwater.

Alhoewel de beide oostelijke bakens van het Griend bij het bevaren van het nieuwe vaarwater langzamerhand nader bij elkander komen, moeten zij echter bij het passeren van den rug nog eene goede spaakslengte uit elkander staan.

's Gravenhage, den 17den Junij 1861.

De Minister voornoemd,

W. J. C. HUYSEN V. KATTENDIJK.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Bergen op Zoom zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar op prijs-tarief aanbesteden:

het herstellen van de beide Bruggen vóór de Boschpoort, onder het beheer der Genie te Bergen op Zoom.

Deze aanbesteding zal geschieden op Woensdag den 17den Julij 1861, des morgens ten elf ure, in het Logement de Prins van Luik, alwaar van den 10den Julij het bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Bergen op Zoom.

* * De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt verwittigt alle Genees- en Heelkundigen, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn om de betrekking van Adjuvant-chirurgijn in de Gevangenis voor veroordeelde Vrouwen te Worden te vervullen, dat zij zich, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, vóór den 20sten dezer, aan hem Inspecteur kunnen aanmelden, bij welk verzoekschrift de volgende bewijzen moeten worden overgelegd, als:
1°. een geboortecertificaat ten bewijze van eenen ouderdom beneden de 35 jaren;
2°. een bewijs van aan de Nationale Militie voldaan te hebben;
3°. een bewijs van goed zedelijk gedrag, af te geven door de regering hunner woonplaats;

4°. een bewijs dat zij gezond zijn en een sterk lichaamsgestel hebben, af te geven door eenen bevoegden geneeskundige; en

5°. bewijzen van afgelegde examina als stedelijk of plattelands-heelmeester.

Tot narigt der belanghebbenden dient, dat tot de werkzaamheden aan de betrekking van Adjuvant-chirurgijn bij de Gevangenis onder anderen behooren: de uitoefening der zoogenaamde kleine Heelkunde, het gereedmaken der Geneesmiddelen, en overigens den officier van gezondheid behulpzaam te zijn in alles wat de dienst of het opmaken der verantwoording mogt vereischen; en voorts dat aan die betrekking verbonden is een tractement van vijf honderd gulden (f 500) 's jaars, behoudens de kortingen ten behoeve van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren, op grond der wet van 9 Mei 1846 (Staatsblad n°. 24), gewijzigd bij die van 3 Mei 1851 (Staatsblad n°. 49).

's Gravenhage, den 2den Julij 1861.

Dr. SNABILLÉ.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

BEKENDMAKING.

Afschuiting der passage over den Oostsingel.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam doen te weten: dat in verband met het leggen der aan- en afvoerriolen van het Oostelijk Stoomgemaal, het verkeer voor rijtuigen over den Oostsingel, uitmakende een gedeelte van 's Rijks grooten weg, te beginnen Maandag den 15den Julij eerstkomende, gedurende den tijd van drie weken zal zijn afgesloten, en dat de daardoor afgebroken gemeenschap tusschen den Oostzeedijk over den Oostsingel naar den Gouwachen Singel kan worden onderhouden door bij het verlaten van den Oostzeedijk den weg te nemen langs de Oostvest, om van daar over de brug bij den Gouwachen weg weder op den gewonen weg te komen, en even zoo omgekeerd.
Rotterdam, 10 Julij 1861.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris,

J. L. NIERSTRASZ.

De Burgemeester,

J. F. HOFFMAN.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 26sten Julij 1861, des voormiddags ten 10 ure, zal door Dijkgraaf en Hoogheemraden van den Krimpenerwaard, onder nadere goedkeuring, in het Gemeentehuis te Bergambacht worden aanbesteed:

Het leveren van 1200 kub. ellen Fijne Grind, volgens monster, langs de dijken van gezegden waard, te weten:

300 kub. ellen op 4 plaatsen onder Bergambacht;	
230 " " " 8 " " " Lekkerkerk;	
150 " " " 2 " " " Krimpen a/d Lek;	
125 " " " 2 " " " Krimpen a/d IJssel;	
220 " " " 3 " " " Ouderkerk a/d IJssel; en	
175 " " " 2 " " " Goudarak.	

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Dijkmeester van den Krimpenerwaard te Bergambacht.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

* * Ingevolge Art. 63 van het Burgerlijk Wetboek wordt bij deze bekend gemaakt, dat door Wouter Paltes Burnet, Koornfactor en Commissionair te Rotterdam, aan den Koning vergunning is gevraagd om zijnen naam te veranderen in dien van Palte, ten einde zich voortaan alzoo te mogen noemen en teekenen.

* * De bekende en onbekende Schuldeischers van den onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaardden Boedel van wijlen Reijnders Groos, laatst zonder beroep, gewoond hebbende te Haarlem aan de Verwulf, en aldaar Overleden, waarbij tevens nog is begrepen die van zijne vooroverleden huisvrouw Elisabeth Weber, worden bij deze opgeroepen tegen Zaterdag den 27sten Julij 1861, 's middags 12 ure, te herberge genaamd het Hoogerhuis, hoek van het Verwulf te Haarlem, als wanneer door de Erfgenamen zal worden overgegaan om Rekening en Verantwoording van derzelver beheer af te leggen en, wanneer geen verzet plaats heeft, de Schuldvorderingen te voldoen, voor zoover het saldo toereikende is.

Haarlem, den 6den Julij 1861.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

DONDERDAG 11 JULIJ 1861.

Amsterdam.

	pCt.			
NEDERL. Werkelijke Schuld.	2 1/2	68 3/4	68 11/16	—
Dito dito	3	75 11/16	75 3/4	—
Dito dito	4	99	—	—
Handel-maatschappij	—	134 7/8	—	—
SPANJE.	1 3/4	42	42 1/4	—
Binneulandsche nieuwe	3	47 1/8	47 1/16	—
PORTUGAL, oude.	3	47	—	—
RUSLAND, oude	5	103	—	—
Nieuwe	5	101 11/16	—	—
Hope.	4	76 1/8	—	—
Stieglitz.	4	75 5/8	—	—
Dito, 5de serie	5	—	—	—
Dito, 6de serie	5	95 3/4	—	—
Leeming, 1860	4 1/2	89 3/4	—	—
OOSTERLIJK, Metalliek	5	46 3/8	46 11/16	46 1/2
Dito	2 1/2	24 5/8	—	—
Zilveren.	5	69 3/8	—	—
Nationaal.	5	54 7/8	54 11/16	—

LONDEN, Consols.	90	ANWERPEN, Metalliek.	57 1/2
Spanje.	—	Spanje	—
PARIS, Fr. rente	67.90	WIEN, Metalliek.	60 1/2
Spanje	49	Wissel Londen.	100

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 11den Julij 1861.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen voortgezet over het wets-ontwerp betreffende de nationale militie.

Over art. 47, luidende:

"De vrijstelling wegens broederdienst wordt slechts verleend, wanneer de broeder:

1°. alsnog in dienst is;

2°. gedurende vijf jaren, hetzij bij de militie te land, hetzij als vrijwilliger bij de zeemagt, bij het leger hier te lande of bij het krijgsvolk in 's Rijks overzeesche bezittingen gediend heeft;

3°. gedurende vier jaren bij de zeemilitie gediend heeft;

4°. wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken, door de dienst beko-

men, ontslagen of gedurende zijn diensttijd overleden is;

5°. na drie jaren te hebben gediend, wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken, niet door de dienst beko-

men, ontslagen of gedurende zijn diensttijd overleden is, ten gevolge van een uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten uit de dienst te ontslagen;

6°. zijnen vijfjarigen diensttijd heeft doen volbrengen of aanvullen door plaatsvervang- of een plaatsvervanger heeft gesteld, die in een van de gevallen verkeert, omschreven sub 1°. 4°. en 6°. van dit artikel."

De heer van Nispen van Sevenaer het woord. Hij had bedenking tegen de bepaling in n°. 7, reeds behandeld in de gewisselde stukken, en was van oordeel, dat ook hier sprake moest zijn van nummervervisselaars.

De heer Betz vroeg, of de vierjarige diensttijd bij de zeemilitie voldoende was in verband met den vijfjarigen, bedoeld onder n°. 7. Verder wenschte hij te weten, of in n°. 7 ook moest aangehaald worden de bepaling voorkomende onder n°. 5, met betrekking tot de dienst van drie jaren, in verband met de plaatsvervang-.

De Minister van Binnenlandsche Zaken kon niet toegeven dat nummervervisseling even goed tot vrijstelling moest strekken als plaatsvervang-.

In het eerste geval kon men niet aannemen dat de belanghebbende gediend had. Eigenlijk zou degen die het lagere nummer voor zich aangewisseld had, het voordeel moeten hebben zijnen broeder te doen vrijstellen, maar art. 48 belette dit, aangezien de nummervervisselaar eigenlijk tegen vergoeding dienst praesteerde. Daarbij deed hij uitkomen maken meerderen waarborg de Staat bij plaatsvervang- had dan bij nummervervisseling. Omtrent de aanmerking van den heer Betz, gaf hij te kennen dat de vierjarige diensttijd bij de zeemilitie gelijk moest worden aan den vijfjarigen bij n°. 7 bedoeld, ziende hij dan ook geen bezwaar in de aanhaling van n°. 3 en n°. 7. Hetzelfde kon hij omtrent de bepaling van n°. 5 niet toegeven.

De heer van Nispen van Sevenaer beantwoordde den Minister van Binnenlandsche Zaken en zeide zich met het door dezen opgemerkte niet te kunnen vereenigen. De heer Delprat geloofde dat de weglating der aanhaling van n°. 3 juist was, omdat nu bij de zeemilitie geen plaatsvervang- was. De heer Betz erkende de juistheid der opmerking van den heer Delprat, weshalve hij op de bijvoeging van n°. 3 en n°. 7 niet aandrong. De aanhaling van n°. 5 bleef hij wenschelijk achten, en hij deed in dien zin een voorstel.

De heer ter Bruggen Hugenholtz zeide zich niet te vereenigen met het voorstel van den heer Delprat dat er alleen vrijwillige zeedienst was, en daarom geen plaatsvervang- kon plaats hebben. Om die reden was hij voor de opnem- van n°. 3 onder n°. 7. De heer Poortman opende den twijfel of het amendement van den heer Betz wel noodig was, daar reeds door art. 58 in diens bezwaar werd te gemoet gekomen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken had gezegd, dat men voor nummervervisselaar niet behoefde in te staan, in verband met dit wets-ontwerp, meende hij niet juist te zijn.

De Minister van Binnenlandsche Zaken deed nader uitkomen dat het niet wel mogelijk was wegens nummervervisseling vrijstelling van broederdienst te geven, zijnde het karakter van een plaatsvervanger een geheel ander dan dat van een nummervervisselaar, welk denkbeeld door den heer Mackay werd ondersteund.

De heer van Nispen van Sevenaer zich niet kunnende vereenigen met de tegen zijn gevoelen ingebrachte redenen, stelde voor, in n°. 7 te voegen de woorden of nummervervisseling achter het woord plaatsvervang-, en de woorden of nummervervisselaar te stellen achter het woord plaatsvervanger.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verzette zich bepaaldelijk tegen deze laatste wijziging, wordende daarbij onder anderen het groote onderscheid tusschen plaatsvervangers en nummervervisselaars opgeheven. Deze laatste zouden aldus onder voordeeleriger voorwaarden staan dan plaatsvervangers; beter ware het dan de nummervervisseling af te schaffen. Nopens de door den heer ter Bruggen Hugenholtz opgeworpen quaestie merkte hij op, dat bij de zeemilitie geen plaatsvervang- kon plaats hebben. De heer Betz verklaarde met het antwoord van den heer Poortman niet te kunnen instemmen, waarom hij bij zijn amendement bleef volharden. Met den heer ter Bruggen Hugenholtz moest hij toegeven dat er wel plaatsvervang- bij de zeemilitie kon plaats hebben. De heer ter Bruggen Hugenholtz kwam terug op de zaak der plaatsvervang- in de zeemilitie, waartoe hij meende dat de milicien wel het regt had. Hij stelde nu als subamendement op het amendement van den heer Poortman voor, n°. 7 aldus te lezen: "zijnen vier- of vijfjarigen diensttijd" enz., en tusschen de n°. 1 en 4 te stellen ook n°. 3. De heer de Bieberstein zeide met de gevoelens van den heer ter Bruggen Hugenholtz niet te kunnen instemmen. De heer Storm van 's Gra- vensande wenschte te weten of de Regering in den aanvang de meening was toegedaan bij de verpligte dienst plaatsvervang- bij de zeemilitie toe te staan. Hij geloofde dat niet, en om die reden meende hij, ter voorkoming van verwarring, hetzelfde denkbeeld ook nu bij het stelsel van vrijwillige dienst te moeten vasthouden. Nadat de heer Poortman zijne bedenkingen nader had uiteengezet, ziende hij geen reden om hier af te wijken van het stelsel der wet dat dienstvervulling moest leiden tot vrijstelling bij art. 47 bedoeld, merkte de Minister van Binnenlandsche Zaken aan: dat als algemeene regel moest aangenomen worden dat degen, die bij de zeemilitie zou dienen, geen plaatsvervanger kon

stellen, en wel om onderscheidene redenen. Met betrekking tot de nummervervisselaars toonde hij nog aan, hoe deze onderscheiden van plaatsvervangers moesten blijven, gelijk uit den aard der zaak voortvloede. Voor de nu voorgestane vrijstelling zag hij geen de minste reden. De heer ter Bruggen Hugenholtz wijzigde in dien zin zijn amendement, dat de aanhaling van n°. 3 niet zou plaats hebben. De Minister van Binnenlandsche Zaken vroeg nog eenige inlichtingen omtrent het amendement van den laatsten spreker, welke door dezen gegeven werden. Hierna werden de onderscheiden wijzigingen in stemming gebragt.

De wijziging van den heer van Nispen van Sevenaer als de wijdeste strekking hebbende, en dienende om n°. 7 aldus te lezen:

"zijnen vijfjarigen diensttijd heeft doen volbrengen of aanvullen door plaatsvervang- of nummervervisseling, of een plaatsvervanger of nummervervisselaar heeft gesteld" enz., werd met 56 tegen 10 stemmen verworpen.

De wijziging van den heer ter Bruggen Hugenholtz, strekkende om n°. 7 aldus te doen luiden:

"zijnen vier- of vijfjarigen diensttijd heeft doen volbrengen" enz., werd met 46 tegen 20 stemmen verworpen.

Het voorstel van den heer Betz om in n°. 7 ook het bepaalde onder n°. 5 aan te halen, werd met 38 tegen 28 stemmen aangenomen.

Art. 47 werd daarop aldus gewijzigd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Omtrent den inhoud van art. 48, luidende:

"Als broederdienst komt niet in aanmerking:

1°. die vóór het voleindigen van het zestiende levensjaar;

2°. die van adelborst of kadet bij de zee- of landmagt;

3°. die van adjunct-administrateur of scheepsklerk bij de zeemagt;

4°. die van kweekeling voor de militaire geneeskundige dienst;

5°. die ter opleiding tot militairen paardenarts;

6°. die van plaatsvervanger of nummervervisselaar;

7°. die van den loteling, welke krachtens art. 125 gedurende meer dan twee jaren van de werkelijke dienst ontheven is geweest;

8°. die van den loteling, welke op het oogenblik, dat de militieraad omtrent zijnen broeder uitspraak doet, krachtens datzelfde artikel van de werkelijke dienst is ontheven."

vroeg de heer de Brauw eenige inlichting. Hij zeide dat het artikel niet uitmaakte of een broeder in eenen rang beneden dien van officier dienende onder de kracht van de tegenwoordige wetgeving zijnen broeder al dan niet deed vrijstellen. Dit behoorde toch zijns inziens, en wel in het voordeel der vrijstelling.

De heer van Bosse vroeg ook eenige inlichting en wel voornamelijk over n°. 7. Hij geloofde dat de daar gestelde woorden gedurende meer dan twee jaren moesten vervallen. De heer van der Linden maakte de opmerking dat de woorden of nummervervisselaar in n°. 6 moesten weggenomen worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken toonde aan waarom sommige redenen van vrijstelling nu niet in dit ontwerp opgenomen waren. De jongelieden onder n°. 2 tot 5 konden niet gelijk gesteld worden met den militair; met regt alzoo waren de hier bedoelde vrijstellingen, bij de beperking daarvan, opgeheven. Wat het door den heer de Brauw bijgebrachte punt betreft, dit zou bij de overgangsbepalingen ter sprake kunnen komen. Met de denkbeelden der heeren van Bosse en van der Linden met opzigt tot de bepalingen van n°. 7 en 6 verklaarde hij zich niet te kunnen vereenigen: hierbij herinnerde hij wat hij bij de behandeling van art. 47 omtrent de nummervervisselaars had gezegd.

De heer van Asch van Wijck kwam terug op de aanmerkingen op n°. 7, waarmede de heer van Bosse zich vereenigde; waarna de heer van der Linden nader zijn gevoelen ontwikkelde over de quaestie, dat als broederdienst niet die van nummervervisselaar zou in aanmerking komen. Hij ste de voor uit n°. 6 de woorden: of nummervervisselaar te doen wegvallen.

De heer Mackay kon het gevoelen niet voorstaan, dat aan de nummervervisselaars meer voordeelen dan aan plaatsvervangers zouden worden toegekend: beter ware het dan de nummervervisseling af te schaffen.

De heer de Brauw kwam terug op zijne aanmerking, en zeide dat het antwoord des Ministers hem daaromtrent niet had voldaan, daar zijne bedenking niet was opgelost.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide dat het bezwaar van den heer de Brauw wel was opgelost in art. 191, kunnende daarbij deze zaak nader behandeld worden. Uitzondering te maken ten aanzien van het bepaalde bij n°. 7, gelijk de heer van Asch van Wijck had opgemerkt, kwam niet geraden voor; daar was geene quaestie van volbragten diensttijd, en er behoorde daarbij alzoo geene sprake te wezen van redenen van vrijstelling. Ten opzichte van de aanmerkingen van den heer van der Linden zeide hij zich te vereenigen met hetgeen deswege door den heer Mackay was opgemerkt.

De heer van der Linden beantwoordde den Minister van Binnenlandsche Zaken en den heer Mackay, ten aanzien van de nummervervisseling. Nadat de Minister van Binnenlandsche Zaken den laatsten spreker op nieuw bestreden en daarbij aangetoond had dat men niet als broederdienst kon aanmerken wat men voor geld had gepraesteerd, verklaarde de heer van Nispen van Sevenaer zich met het voorstel van den heer van der Linden niet te kunnen vereenigen. De heer van Bosse gaf toen nog te kennen dat de door hem en den heer van Asch van Wijck gemaakte bedenking gewigtig genoeg was om daaromtrent eene voorziening in de wet op te nemen. Dit kon echter zeer goed bij art. 125 geschieden.

Hierna werden de beraadslagingen gesloten en het amendement van den heer van der Linden, strekkende om in n°. 6 weg te laten de woorden of nummervervisselaar met 43 tegen 20 stemmen verworpen.

Vervolgens werd art. 48 ongewijzigd, zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De artt. 49, 50 en 51 van het Vde hoofdstuk werden zonder beraadslagingen en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Daarna zou volgens een vroeger genomen besluit thans moeten beslist worden over artt. 10 en 11, maar daar de heer van Bosse een amendement op art. 127 had voorgesteld, in verband met art. 11, werd die behandeling uitgesteld tot na die van art. 127.

De Vergadering ging daarop over tot de behandeling van het IVde hoofdstuk van de lotelingen, volgens het besluit van gisteren.

De heer Thorbecke maakte de opmerking dat de Regering op gisteren nieuwe artt. (zie ons voorgaand nummer) in dit hoofdstuk had gevoegd. Hij had daartegen bedenkingen. Zoo kwam niet genoeg uit wie als

belanghebbenden daarbij beschouwd werden. Ook waren de gronden, waarop eene loting zou kunnen worden te niet gedaan, niet opgegeven. Maar vooral had hij bezwaar tegen het beginsel dat op eene eenmaal plaats gehad hebbende loting kon worden teruggekomen. Nam men het beginsel van vernietiging aan, dan zou dit kunnen leiden tot het uitlokken van handelingen om daartoe te geraken. Dit behoorde men in alle opzichten te voorkomen, en daarom zou hij juist een omgekeerd beginsel in de wet opgenomen wenschen te zien. Ook wilde hij een punt van waarborg in de wet opgenomen hebben; reglementaire voorschriften behoorden daarin voor te komen zoo het gold om waarborgen te geven: dit had ook plaats gehad in de Fransche wet van 1832. Hier kwamen twee waarborgen te pas: 1°. dat eene bepaalde orde bij de oproeping tot loting moest plaats hebben, en zulks in het belang van den dank van onpartijdigheid; 2°. dat het getal loten, in de bus te doen, niet grooter of kleiner zij dan het getal ingeschrevenen, en daarin gedaan worde op eene wijze, dat het publiek hierop controle kan uitoefenen. Om een en ander te bereiken wenschte hij achter art. 34 een nieuw artikel te voegen, aldus luidende:

» De militie-commissaris telt in het openbaar zooveel nummers of loten voor, als het getal der ingeschrevenen bedraagt.

» Hij doet die nummers vervolgens in eene bus, waarvan de vorm en de wijze van plaatsing door Ons worden voorgeschreven." en art. 30 thans luidende:

» Elk opgekomen ingeschrevene trekt zelf zijn nummer.

» Voor hem die niet opkomt kan het nummer getrokken worden door zijn vader, moeder of voogd.

» Is ook deze niet opgekomen, dan geschiedt het trekken door den burgemeester of het lid van den raad der gemeente, waar de loteling is ingeschreven."

aldus te veranderen:

» De ingeschrevenen, in alphabetische orde op te roepen, trekken zelve hunne nummers.

» Voor den ingeschrevene die niet is opgekomen, kan " enz. (als de 2de en 3de alinea van het ontwerp).

en als 4de alinea: » De uitkomsten der loting zijn onveranderlijk; aan een ieder blijft het nummer, dat door of voor hem is getrokken, verzekerd."

De Minister van Binnenlandsche Zaken behandelde daarop de nadere regeringsvoorstellen, in verband met het door den heer Thorbecke voorgedragene. De Regering had eene poging gewaagd om aan de geopperde bezwaren te gemoet te komen, en zulks tot regeling der gevolgen van eene verkeerde loting. Het nadeel daarvan had de Regering getracht te voorkomen, en voorgesteld om eene niet volgens de voorschriften gehouden loting als niet geschied te beschouwen, met vrijlating om bij Gedeputeerde Staten en den Koning in beroep te komen. De vernietiging eener buiten de regelen gehouden loting was niet meer dan billijk. Hij kon niet toegeven dat het beginsel van vernietiging zou leiden tot het uitlokken van handelingen die verwarring stichten zouden: vergissingen konden worden begaan, en deze moesten hersteld worden. Waarborgen tegen vergissing te geven was niet wel mogelijk. Wat nu de heer Thorbecke verlangde bij het nieuwe artikel na art. 35, geschiedde ook thans, en toch had daarbij laatstelijk in Friesland vergissing plaats gehad. En na zoodanige vergissing ieder zijn lot te doen behouden, zou hard zijn, vooral omdat, gelijk in Friesland plaats had, niemand gelegenheid had gehad het hoogste nummer, hetwelk in de bus ontbrak, te trekken. Hij voor zich had alzoo bezwaar tegen dit deel van het voorstel van den heer Thorbecke.

De heer Heemskerk Azn. bestreed de van regeringswege voorgedragen nieuwe artikelen. Hij achtte de bepalingen van de wet van 1817 hieromtrent beter. Bij de nieuwe artikelen was verzuimd de oorzaken te bepalen waarom de vernietiging zou plaats hebben. Daarom juichte hij het voorstel van den heer Thorbecke toe, als vullende de leemte van het regeringsvoorstel met waarborgende bepalingen aan; maar de laatste zinsnede, ontnam de kracht aan het begin. Hij hoopte dat de vergadering zich over beide deelen van het amendement afzonderlijk zou verklaren.

De algemeene beraadslaging over hoofdstuk IV geëindigd zijnde werden de artt. 30, 31 en 32 zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Aan art. 33, luidende:

» De loting geschiedt ten overstaan van den militie-commissaris of van een van de militie-commissarissen in de provincie, voor elke gemeente afzonderlijk.

» Gemeenten, krachtens de slotbepaling van art. 3 zamengevoegd, worden voor éene gemeente gehouden.

» De burgemeester of een lid van den raad van elke gemeente is tegenwoordig, wanneer er voor zijne gemeente wordt geloot.

» De burgemeesters of raadsleden, die zich tot het bijwonen van de loting, buiten hunne woonplaats begeven, genieten reis- en verblijfkosten uit 's Rijks kas, volgens het door Ons te bepalen bedrag.

» De secretaris van den militieraad is tot bijstand van den militie-commissaris bij de loting tegenwoordig. De militie-commissaris is bevoegd, tot handhaving der orde bij de loting, de sterke hand in te roepen." stelde de heer de Bieberstein voor toe te voegen de zinsnede:

» Geene andere dan de belanghebbende personen worden daarbij toegelaten"; eene bepaling die hij in het belang der orde zeer noodig achtte. Zonder beraadslaging werd dit amendement, nadat het door den voorsteller was toegelicht, in stemming gebragt en met 43 tegen 20 stemmen verworpen.

Art. 34 werd zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Daarna kwam in behandeling het nieuw artikel van den heer Thorbecke, dat, zonder verdere beraadslaging in stemming gebragt met algemeene (66) stemmen werd aangenomen, zoodat dat als nieuw artikel in de wet werd gebragt.

Na de aanneming van dit nieuw artikel zeide de Minister van Binnenlandsche Zaken geen bezwaar te maken het eerste deel van het amendement van den heer Thorbecke op art. 35, slaande op de drie alinea's van dat artikel, over te nemen.

De heer Thorbecke verdedigde daarop het tweede gedeelte van zijn voorstel, de nieuwe zinsnede van art. 35, tegen de opmerkingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken en den heer Heemskerk Az. Hij kwam op tegen het denkbeeld dat eene vergissing beslissen zou ten nadeele van belanghebbenden. Aanleiding tot vernietiging in eene zaak, waar het eigenbelang zoo sterk sprak, zou hij geheel willen afgesneden zien.

De heer Storm van 's Gravesande ondersteunde ten sterkste het voorstel van den heer Thorbecke.

De heer Heemskerk Az. zeide het oog te hebben op gepleegd bedrog, en in dat geval zou volgens het amendement ook geen redres plaats hebben. De heer Dullert toonde aan, hoe moeilijk de keus tusschen het regeringsvoorstel en dat van den heer Thorbecke was, daar aan beide nadeelen verbonden waren. In dien twijfel kon hij nog niet verzekeken waaraan hij zijne stem zou geven. De heer van Nispen van Sedgwick ondersteunde het denkbeeld van den heer Dullert, en was van oordeel dat vergissingen en onnaauwkeurigheden meer voorgekomen zouden worden bij het uitzicht op vernietiging der loting. Hij wenschte het regeringsvoorstel aangevuld te zien met de gronden waarop de vernietiging rusten zoude.

De heer Storm van 's Gravesande verdedigde nader zijn gevoelen: bij vergissingen moest met gestrengheid jegens de ambtenaren gehandeld worden.

De heer ter Brugge Hugenholtz ondersteunde den vorigen spreker, en zeide niet in te zien dat eene vergissing ten nadeele van lotelingen moest uitloopen. De heer de Bieberstein was ook van oordeel dat met gestrengheid jegens ambtenaren bij gepleegde vergissingen moest gehandeld worden, maar verdedigde de militie-commissarissen, die door andere autoriteiten in vergissing konden worden gebragt.

De heer Mackay zeide dat eene loting beslissend moest zijn, en daarom deinsde hij voor het middel der Regering terug. De heer Dirks wenschte te weten, of, indien er ten gevolge van vergissing geen lot voor eenen loteling overbleef, alsdan de betrokkene al dan niet vrij was?

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide bij zijn gevoelen te blijven dat eene niet naar de voorschriften gehouden loting niet als eene wettige loting te beschouwen was. Bij grove vergissing, van bedrog wilde hij niets eens gewagen, moest herstel plaats hebben, en gepleegd onrecht jegens lotelingen verbeterd worden. Het regt van den eenen in bescherming nemende, pleegde men onrecht jegens anderen. Het denkbeeld, om bij vergissing de ligting vrij te stellen, kon voor eene kleine gemeente gelden, maar niet voor groote gemeenten. Het voorstel van den heer Thorbecke onderstelde vergissingen bij telling, maar daarbij was nog de vergissing in de plaatsing der nummers op de briefjes niet opgelost. In zoodanige en andere gevallen was het billijk herstel te doen plaats hebben; daarbij had geene schending van regt plaats, want uit eene onwettige handeling kon men geen regt ontleenen. Het stelsel der Regering beval hij aan; later kon men zien of dit volledig was.

De heer van Hoëvell zeide, tot antwoord op de laatste rede van den Minister van Binnenlandsche Zaken alleen dat te zeggen te hebben, dat het stelsel van den heer Thorbecke, in Frankrijk bestaande, althar tot geene moeilijkheden had geleid.

De heer van der Linden meende, dat het nu tijd was het stelsel van den Minister in zijn geheel te kennen, en daarmede niet tot later te wachten. Verder wilde hij in dit artikel de bepaling gebragt zien, dat het getrokken lot door den militie-commissaris overleefd werd voorgelezen en teruggegeven aan den loteling.

De beraadslaging zal op morgen voortgezet worden.

De heer Schimmelpenninck heeft namens de commissie tot onderzoek verslag uitgebragt op het verslag der Algemeene Rekenkamer. Over de conclusie zal nader beslist worden.